

TILFELDIG GANG

Nr. 4, Argang 2

September 1985

UTGITT AV NORSK STATISTISK FORENING

INNHold

	Side
Fra formannen i NSF	2
Referat fra det ekstraordinære årsmøtet.....	3
Rapport fra statistikermøtet på Godøysund.....	4
Fra Norsk Statistisk Forenings annaler (1).....	5
Rapport fra det Internasjonale Statistiske Instituttets (ISI's) 45-te sesjon.....	6
ISI 1885-1985 (1).....	7
Etterutdanningsseminar.....	9
Nytt fra Universitetet i Oslo.....	10
Kontingent for 1985.....	11
Neste nummer.....	11

Fra formannen i Norsk Statistisk Forening

Årsmøtet ga NSF nye vedtekter som tar sikte på å markere foreningen som landsomfattende, med rom for lokale foreninger der det er grunnlag for det. Statistisk Forening i Bergen er stiftet, og etablering av en Oslo-forening som viderefører NSF's aktiviteter der, er forestående. Årsmøtet valgte i samsvar med dette et nytt styre med seks representanter fra Oslo, Bergen, Trondheim og Tromsø. Man fant det hensiktsmessig med overrepresentasjon fra samme sted som formannen, slik at denne kunne støtte seg til et lokalt arbeidsutvalg. Dette vil bl.a. være den naturlige arrangementskomité for det norske statistikermøtet som, etter vedtektene, skal foregå hvert annet år. Ellers må en ta sikte på å delegerer oppgaver så langt det er råd, det gjelder f.eks. arbeidet med etterutdanningskurser.

NSF fyller 50 år neste år, og en eller annen form for markering må finne sted. Tanken om et jubileumsskrift er kastet frem. Foreningen har i dag vel 150 medlemmer. I de senere år har stadig fler med matematisk-statistisk bakgrunn kommet til, som har satt sitt preg på aktivitetene til NSF. Foreningen har fortsatt mange medlemmer knyttet til produksjonen og bruken av den offisielle statistikk, og en rekke brukere av statistisk metode på ulike områder er blant medlemmene. Det kan herske ulike oppfatninger om hvor bredt arbeidet i NSF skal anlegges, men undertegnede mener at foreningen bør arbeide for å vedlikeholde og utbygge kontakten med alle aktuelle grupper. Dette krever imidlertid at de fleste av oss legger an et noe videre faglig perspektiv enn tilfellet har vært til nå.

Vi er alle spente på hvordan NSF vil fungere i sin nye form, og det er viktig at medlemmene kontakter styret med synspunkter og forslag til arbeidsoppgaver.

Jostein Lillestøl (s)

Bergen, august 1985

REFERAT

FRA DET EKSTRAORDINÆRE ÅRSMØTET I NORSK STATISTISK FORENING, GODØYSUND
FJORDHOTELL, 12. JUNI 1985

1. Innkalling og dagsorden godkjent
2. Erik Mohn ble valgt til møteleder. Johan Heldal ble valgt til referent

Det ekstraordinære årsmøtet ble innkalt fordi det ordinære årsmøtet holdt i Statistisk Sentralbyrås lokaler den 4. mars ikke var beslutningsdyktig i vedtektssaker. Det ekstraordinære årsmøtet hadde derfor som formål å fullføre arbeidet med vedtektsendringene, og å foreta valg på styre i samsvar med intensjonene i de nye vedtektene, som er å gjøre foreningen til en mer tjenelig nasjonal forening.

Da det var til stede en del personer som ikke hadde betalt kontingent til NSF måtte møtet ta opp spørsmålet om stemmerett. Møtet vedtok at alle som hadde betalt kontingent for 1984 eller 1985 skulle ha stemmerett. Det var derved 51 stemmeberettigede medlemmer til stede.

3. Det utsendte forslag til nye vedtekter ble vedtatt enstemmig med følgende endringer i foreningen:

I # 2 ble setningen "Medlemskap i foreningen er åpent for norske statistiskere" sløyfet.

I # 4 ble pkt. d) i utkastet "medlemskontingent for inneværende og neste år" endret til bare "medlemskontingent"

4. Utkastet til vedtekter til foreningens fond ble enstemmig vedtatt uforandret.
5. Kontingenten for 1986 ble forhøyet til kr. 90,- for vanlige medlemmer (nå kr. 25,-). Medlemskontingenten for studenter blir da i henhold til vedtektenes # 2 kr. 30,-. Vedtaket var enstemmig.
6. Til nytt styre ble valgt:

Formann: Jostein Lillestøl (Norges Handelshøyskole)

Sekretær: Knut Meen, Universitetet i Bergen

Kasserer: Rolf Skjærven, Medisinsk fødselsregister,
Haukeland Sykehus

Redaktør: Johan Heldal, Statistisk Sentralbyrå

Styremedlemmer: Jan Bjørnstad, Universitetet i Tromsø
Bo Lindquist, Norge Tekniske høyskole

Varamedlemmer: Ivar Heuch, Universitetet i Bergen
Ellenor Ytterstad, Universitetet i Tromsø.

Formann og redaktør ble valgt særskilt. For øvrig konstituerte styret seg selv.

Revisorer: Herdis Thorén Amundsen, Oslo
Jens Kristian Borgen, Oslo

DET TREDJE NORSKE STATISTIKERMØTET

er nå avholdt. Det var ca. 85 deltakere på Godøysund mot ca. 70 i Bø for 4 år siden og ca. 60 på Røros for 6 år siden. Veksten i deltakelsen avspeiler økningen i antall norske statistikere som har funnet sted siden 1979. Spesielt gledelig var det denne gangen at universitetene i Bergen og Oslo hadde gitt mange av sine hovedfagstudenter anledning til å delta. Det var hele 13 hovedfagstudenter til stede, og det er viktig at disse blir kjent med det faglige miljøet.

Det var 9 innviterte foredragsholdere og 17 påmeldte foredrag.

De fleste innviterte foredragene var på ulike vis rettet mot virksomheten på kontinentalsokkelen, noe som kan ha bidratt til at arrangørene klarte å få kr 10 000,- i støtte til møtet fra et norsk selskap. De påmeldte foredragene var fordelt på to sesjoner, en for "optimeringsproblemer" og en for "hovedsakelig biostatistikk".

Det var ellers et hovedinntrykk at møtet var utbytterikt og vellykket for alle, og vi ser fram til et nytt møte om to år.

Norsk Statistisk Forening avholdt forøvrig ekstraordinært års-møte i tilknytning til statistikermøtet. Referat fra dette møtet er gjengitt som eget avsnitt i dette nummeret.

Fra Norsk Statistisk Forenings Annaler - 1

Norsk Statistisk Forening ble stiftet 28. april 1936, og var en fortsettelse av en statistikerklubb som går tilbake til 1919. De møte- og styreprotokoller som er tilgjengelige i dag starter i 1945, så vi vet lite om aktiviteten de første årene. Hvis noen er i stand til å grave fram opplysninger, så ville det vært fint, spesielt med tanke på at foreningen er 50 år neste år.

Av protokollene går det fram at foreningens virksomhet lå nede fra våren 1941 til fredsslutningen. Det første møtet etter krigen ble holdt i oktober 1945 med 24 medlemmer tilstede. Det gamle styret ble gjenvalgt med kontorsjef Morten Tuveng som formann (leder av Oslo Kommunes Statistiske Kontor). De øvrige styremedlemmer var Olav Reiersøl, Kåre Ofstad, Øivind Sundsbø og Alf S. Krog. Styret tok sikte på å holde ett møte pr. måned i hvert semester (dvs. 3-4), med alternering mellom praktisk og teoretisk innhold. Tema på det første møtet var "Mørklagt statistikk og annen statistikk under krigen" med innledning av dir. Kjølstad, som i foredraget la vekt på "forsyninger". To møter til ble holdt denne høsten med foredrag av fil. dr. Olav Reiersøl: "En sammenligning mellom brukbarheten av de fire vanligste typer gjennomsnitt" og av kontorsjef Asbjørn G. Bjerke: "Økonomisk etterretning under krigen". På nyåret 1946 holdt byråsjef Julle Backer foredrag om: "Hva bør det kreves av en effektiv statistiker?". Hele 27 medlemmer var tilstede, og det var en livlig debatt. Etter forslag fra professor Ragnar Frisch vedtok møtet enstemmig en resolusjon rettet til Statistisk Sentralbyrå: "Møtet uttaler sin ubetingede tilslutning til at det i Statistisk Sentralbyrå blir opprettet en forskningsavdeling, og at det ansettes minst en medarbeider som får til særoppgave å arbeide med den matematiske statistikkens anvendelse i Byrået".

Foreningens medlemmer var på denne tiden hovedsakelig sosialøkonomer og aktuarer med interesse for statistikk, og møtene ble som regel holdt i Fredriksgt. 3, sosialøkonomenes høyborg.

RAPPORT FRA ISI'S 45. SESJON.
AMSTERDAM AUGUST 1985

Den 45. sesjonen til det Internasjonale Statistiske Instituttet markerte samtidig instituttets 100-års jubileum. Dette ble behørig markert både ved åpningsseremonien og i det emblemet ISI har valgt å bruke til denne sesjonen. Det er dessuten utgitt en jubileumsbok redigert av A.C. Atkinson og S.E. Fienberg. I denne anledning er det etter initiativ fra den hollandske regjering opprettet et fond som skal brukes til å hjelpe statistikere fra u-land til å kunne arbeide og utvikle seg faglig. Her gjorde Storbritannia og Norge seg bemerket ved å yte betydelige beløp (200000 gylden) som bidrag til fondet. Dette førte til at I. Durbin (Storbritannia) og Petter Jakob Bjerve fra Norge ble valgt inn i fondets styre.

Den faglige aktiviteten var fordelt på 30 sesjoner for innviterte bidrag med ca. 90 foredrag. I tillegg var det omkring 450 påmeldte bidrag fordelt på en rekke foredragssesjoner og en såkalt postersesjon.

ISI's generalforsamling avholdt to møter under konferansen. Blant de nye ting som ble vedtatt, var opprettelse av en egen underavdeling for offentlig statistikk ved siden av de 4 underavdelingene som allerede eksisterer*. Videre ble det vedtatt en erklæring om yrkesetikk for statistikere som vi håper å kunne presentere i et senere nummer av TG. De to tingene som er nevnt her ble ikke vedtatt uten debatt. Blant annet var det uenighet om hvor langt de etiske retningslinjene burde gå på en del punkter.

Det var også en rekke møter i ISI's underavdelinger.

Det var over 900 deltakere på ISI-sesjonen, hvorav 19 fra Norge.

* De 4 underavdelingene er:

International Association for Urban and Regional Statistics.
The Bernoulli Society for Mathematical Statistics and Probability.
International Association for Survey Statisticians (IASS).
International Association for Statistical Computing (IASC).

Disse fire underavdelingene vil bli presentert nærmere i senere nummer av TG.

International Statistical Institute 1885 - 1985 (1).

International Statistical Institute (ISI) ble stiftet 24. juni 1885, og er med sine 100 år blant de eldste levende vitenskapelige organisasjoner. Flere land hadde på dette tidspunkt nasjonale byråer som samlet opplysninger om økonomiske og sosiale forhold, såvel som akademiske selskap der forhold knyttet til tolking og bruk av statistisk informasjon ble diskutert (Statistical Society of London ble opprettet i 1834). Et første initiativ for formelt internasjonalt samarbeid ble tatt av Quetelet på "The Great Exhibition" i 1851. I årene som fulgte ble det holdt flere kongresser som tok for seg økonomisk-, sosial- og befolkningsstatistikk. Den stigende nasjonalisme satte imidlertid stopper for planer om nasjonale kommisjoner knyttet til en tilsvarende internasjonal kommisjon, bl.a. med sikte på å gjøre den offisielle statistikk mer sammenlignbar fra land til land. Mange følte likevel et sterkt behov for et fast forum for kommunikasjon og samarbeid, og i 1885 ble så ISI opprettet som et fritt akademi uten offisiell tilknytning. Det nye instituttet tok sikte på å være

"an international association having for its object the development of the progress of administrative and scientific statistics:

1. By introducing, as far as possible, uniformity in the methods of compiling and abstracting statistical return and by adopting it in the compilation of statistical publications with a view to a comparison of the results obtained in different countries;
2. By inviting the attention of governments to the various problems capable of solution by statistical observation, and by applying for information on those subjects which have not hitherto been adequately subjected to statistical treatment;
3. By preparing international publication as a means of bringing into communication the statisticians of various countries;
4. By endeavouring through the medium of publications and, if practicable by public instruction and other suitable means, to promote and foster the general appreciation of statistical science and to stimulate the interest of governments and individuals in the study of social phenomena."

ISI holdt møter annenhvert år etter invitasjon fra enkeltland, en tradisjon som er opprettholdt til våre dager. Organisasjonen var i utgangspunktet "eurosentrisk", noe den fortsatte å være

lenge. I 1935 var 80% av medlemmene fra Europa, og en stor del av resten fra USA.

ISI hadde fra starten et elitepreg - det var satt et tak på 100 medlemmer, som skulle velges blant personer i sentrale "statistiske posisjoner" i sitt hjemland, i praksis knyttet til den offisielle statistikkproduksjon. Med dette håpet man at instituttets vedtak ble tillagt vekt innad i de enkelte land. Etter ISI's anbefalinger ble det bl.a. gjennomført offisielle folketellinger i en lang rekke land den 31. desember 1900, som startet en tradisjon med slike tellinger ved inngangen til hvert tiår. I 1913 opprettet ISI et permanent kontor med sete i Nederland. Hovedaktiviteten helt fram til 1939 var å utgi internasjonale statistiske årbøker. ISI samarbeidet i noen utstrekning med Folkeforbundet, men forsøk på å tildele ISI rollen som et fast konsultativt organ strandet. I slutten av trettiårene rådet derfor en viss usikkerhet om ISI's fremtidige rolle, en diskusjon som først kunne tas opp igjen etter krigen.

(fortsettes i neste nr.)

ETTERUTDANNINGSSEMINAR

NSF arrangerte i vår et etterutdanningsseminar i bootstrappingmetoder med Efron Bradley som foreleser. Seminaret var svært vellykket med ca. 30 deltakere og det så ut til å fylle et behov hos statistikerne. På Godøysundmøtet ble det dessuten fra flere hold uttrykt ønske om at NSF så det som sin oppgave å kunne tilby regelmessige kurser av dette slaget. NSF vil derfor forsøke å arrangere et liknende seminar seminar også neste år. Erik Bølvigen har sagt seg villig til å påta seg det faglige ansvar for tilrettelegging av et slikt kurs.

Det nyvalgte styret i NSF har diskutert saken, og går inn for at et slikt kurs holdes. En arrangementskomitee gis ansvar for tilrettelegging og praktisk gjennomføring i samarbeid med Erik Bølvigen. Denne arrangementskomiteen består av:

Vidar Berteig (Norsk Regnesentral)
Leiv Solheim (Krigsskolen)
Johan Heldal (Statistisk Sentralbyrå)

Det tas sikte på å avholde seminaret omtrent på samme tid av året som i år, altså i første del av mai måned, men vi har motatt synspunkter på at det burde komme før, og at NSF bør holde mer enn ett kurs i løpet av et år.

Det vil være nyttig for arrangementskomiteen å ha en ide om hvor stor oppslutning et seminar over dette emnet kan få. Vi vil derfor allerede nå be om at de som kan tenke seg å delta fyller ut og sender inn den foreløpige (uforpliktende) påmeldingsslippen nedenfor. Vi vil samtidig gjerne ha reaksjoner på emnet vi har foreslått og eventuelt forslag til andre emner som det er interesse for at blir tatt opp på slike seminar.

Klipp ut

Foreløpig (uforpliktende) påmelding

Navn _____

Adresse _____

Evt. kommentarer til emnet _____

Klipp ut

NYTT FRA UNIVESITETET I OSLO

Ferdige kandidater: Skule Sørmo (cand. real.): Multinære monotone modeller.

Guttorm Høgåsen (cand. scient.): On importance of the components in a system.

Forskningsrapport: No. 3/85: B. Natvig, S. Sørmo & A.T. Holden: Multistate reliability theory - a case study.

Ansettelses: Ragnar Norberg er ansatt som professor i matematisk statistikk (forsikringsmatematikk) etter Sverdrup fra den tid departementet bestemmer.

Ørnulf Borgan er ansatt som førsteamanuensis i matematisk statistikk (biostatistikk) etter Sandved fra 1. august.

Guttorm Høgåsen er ansatt som vit. ass. for 3 år fra 1. august.

Thore Egeland og Geir Storvik er ansatt som halve vit. ass. vikarer fra 1. august og til nyttår.

Seminar(disse er alt avholdt når TG går i trykken)

30/8 G. Kallianpur (univ. of North Carolina, Chappel Hill): Stochastic differential equation models for the behaviour of spatially extended neurons.

9/9 Bent Natvig (avd. C): Multinær pålitelighetsteori - en case studie.

KONTINGENTEN FOR 1985

ert på minst kr. 25,-. Vi oppfordrer alle som er interesserte i å være medlemmer og motta TG til å betale snarest til

postgirokonto nr. 5 15 10 55.

Kontingenten for 1986 er fastsatt til kr. 90,- for vanlige medlemmer og kr. 30 for studenter (se referatet fra det ekstraordinære årsmøtet side 3). Det er full anledning til å betale kontingenten for 1986 allerede nå, men postgiroinnbetalingskort for den nye kontingenten vil ikke bli sendt ut før med TG nr. 1/86.

På ADRESSESLIPPEN er der en kode nederst til høyre. For de fleste vil det stå 84 eller 85, og det tallet er det siste året vi har registrert at du har betalt kontingent. For noen vil det stå BG, eventuelt i tillegg til årstall. Disse er registrert som medlemmer i Statistisk Forening i Bergen. Til slutt er det noen som har fått koden NY. Dette er personer som tidligere ikke har vært medlemmer i foreningen og som heller ikke har mottatt TG. Hvis det står NY på din adresselipp, er bladet ment som en "småkebit" og du er herved invitert til å bli medlem i Norsk Statistisk Forening. Enten du blir medlem eller ikke vil du også få tilsendt desembernummeret av TG. Medlem blir man ved å betale medlemskontingenten.

NESTE NUMMER

av TG vil foreligge før jul. Vi vil da bl.a. fortsette serien fra NSF's annaler som vi startet i dette nummeret. Videre kommer annen del av ISI historikken som begynte i dette nummeret. Vi håper videre å kunne starte en føljetong med presentasjon av ISI's underavdelinger og kanskje også en serie med presentasjoner av NSF's søster (og broder-) foreninger i andre land (noen steder har vi begge deler). Annet stoff må være redaksjonen i hende helst innen 1. desember, og kan sendes til:

TG v/Johan Heldal
Statistisk Sentralbyrå
P.B. 8131, Dep.
0033 Oslo 1

Telefon: (02) 41 38 20, linje 560

Returadresse: Johan Heldal
Statistisk Sentralbyrå
P.B. 8131, dep.
0033 Oslo 1